

VEILEDER

M-1136|2018 | 2018

Miljøveileder for pukkverk

KOLOFON

Utførende institusjon

Miljødirektoratet

Oppdragstakers prosjektansvarlig

[Oppdragstakers prosjektansvarlig]

Kontaktperson i Miljødirektoratet

Helle Fagerli

M-nummer

1136|2018

År

2018

Sidetall

29

Miljødirektoratets kontraktnummer

Utgiver

Miljødirektoratet

Prosjektet er finansiert av

Forfatter(e)

Miljødirektoratet

Tittel - norsk og engelsk

Miljøveileder for pukkverk
Environmental guidance document for production of crushed stone, gravel and sand (quarries)

Sammendrag - summary

Dette veiledningsdokumentet gir informasjon og tolkning av de ulike kravene i forurensningsloven, forurensningsforskriften, avfallsforskriften og internkontrollforskriften gjeldene for produksjon av pukk, grus, sand og singel. Veilederen er rettet mot produsentene, konsulenter og myndigheter.

This guidance document gives information and interpretation on the different requirements in the pollution regulation, waste regulation and the pollution control act for quarries.

This guidance document is directed at producers of crushed stone, consultancies and authorities.

4 emneord

pukkverk, forurensning, miljøveileder, regelverk

4 subject words

Quarries, regulation, environment, guidance

Forsidefoto

Magne Nettet, Fylkesmannen i Rogaland

Innhold

1. Om regulering av forurensning fra produksjon av pukk, grus, sand og singel (pukkverk)	4
1.1 Forurensningsforskriften kapittel 30	4
1.2 Annet miljøregelverk	5
1.3 Plan- og bygningsloven (Pbl).....	5
1.4 Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)	5
2. Forurensningsforskriften kapittel 30 med veiledning	6
§ 30-1. Virkeområde og definisjoner	6
Veiledning	6
§ 30-2 Virksomheter som må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven	7
Veiledning	7
§ 30-3 Skjerming	8
Veiledning	8
§ 30-4 Støvdempende tiltak	9
Veiledning	9
§ 30-5 Utslipp av støv	10
Veiledning	10
§ 30-6 Utslipp til vann	10
Veiledning	10
§ 30-7 Støy	12
Veiledning	12
§ 30-8 Støy fra sprengninger	14
Veiledning	14
§ 30-9 Måling og beregning av utslipp	15
Veiledning	15
§ 30-10 Journalføring	18
Veiledning	18
§ 30-11 Meldeplikt.....	18
Veiledning	19
§ 30-12 Avfallsplan	20
Veiledning	20
§ 30-13 Unntak, tilsyn, klage, straff mv.	20
Veiledning	20
§ 30-14 Overgangsbestemmelser.....	22
Veiledning	22
3 Internkontroll	23
Internkontrollforskriften § 5.....	23

4 Annet miljøregelverk	26
4.1 Substitusjon av kjemikalier	26
4.2 Lagring av kjemikalier/drivstoff på tanker	26
4.3 Håndtering av farlig avfall	26
4.4 Mottak av returmasser	27
4.4.1 Mottakskontroll	27
4.4.2 Spesielt om returavfall	28
4.5 Drift av oljeutskiller	28

1. Om regulering av forurensning fra produksjon av pukk, grus, sand og singel (pukkverk)

Alle som driver virksomhet som kan utgjøre en miljørisiko har i henhold til forurensningsloven en generell plikt til å unngå forurensning (forurensningsloven § 7 *Plikt til å unngå forurensning*). Kapittel 30 i forurensningsforskriften setter krav til utslipp som gjør vanlig forurensning fra produksjon av pukk, grus, sand og singel (pukkverk) lovlig. Kravene er rettet mot den som er ansvarlig for selve driften.

Denne veilederen kan bli endret etter hvert som ny kunnskap foreligger f.eks. som resultat av ny teknologi, tilsynsaksjoner eller revidering av regelverket mv.

Fylkesmannen er forurensningsmyndighet og følger opp regelverket og fører tilsyn med pukkverk.

1.1 Forurensningsforskriften kapittel 30

Kapittel 30 i forurensningsforskriften er å anse som en tillatelse for pukkverk som er omfattet av virkeområde i § 30-1.

Hele den normale virksomheten må anses som tillatt gjennom forskriften. Det gjelder også eventuell påregnelig forurensning som ikke er regulert med utslippsgrenser i forskriften. Det er de mest typiske forurensningene som er regulert i kapittel 30, som støv støy og utslipp til vann.

Med påregnelig menes utslipp som kan forventes gjennom vanlig drift. For at forurensningen skal være tillatt (påregnelig) kreves det at bedriften setter i verk tiltak for å begrense utslippene dersom det er nødvendig, som ved å etablere og drifte en oljeutskiller eller gjøre tiltak for å begrense avrenning av nitrogen fra sprengning mv. Forurensningen vil ellers være ulovlig. Likevel kan det være behov for å regulere påregnelig forurensning av hensyn til omgivelsene. Fylkesmannen kan da bestemme at virksomheten må ha særskilt tillatelse.

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Virksomheten har en plikt til å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader, selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser. Plikten omfatter også utslipp som det ikke er satt grenser for i lov eller forskrift.

Fylkesmannen kan iverksette sanksjoner etter forurensningsloven (jf. Rundskriv T-3/12 og forurensningsforskriften Kapittel 41), for eksempel tvangsmulkt inntil virksomheten retter seg etter forskriften eller søker om tillatelse.

Kapittel 2 i denne veilederen omhandler forurensningsforskriften Kap. 30 og følger forskriftens oppbygging slik at den enkelte paragraf først gjengis og deretter følger Miljødirektoratets veiledning. Veiledningen gis til hvert ledd (avsnitt) i forskriftsteksten. Veiledningen under hvert punkt er blant annet basert på Miljødirektoratets juridiske avklaringer og faglige vurderinger av aktuelle problemstillinger forurensningsmyndigheten har møtt i myndighetsutøvelsen, samt etablert forvaltningspraksis.

1.2 Annet miljøregelverk

Pukkverket skal også overholde annet relevant miljøregelverk som avfallsforskriften kap. 11 *farlig avfall*, produktkontrollloven, andre kapitler i forurensningsforskriften for eksempel kap. 18 *tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall* og forurensningsloven § 7 om plikten til å unngå forurensning (blant annet for drift av oljeutskiller). Disse er kommentert i veilederen der det er relevant og mer utfyllende omtalt i kapittel 4. Sentralt for overholdelse av forskriftskrav og annet regelverk er internkontrollforskriften (Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter). Veiledning til internkontrollforskriften § 5 for pukkverk er omhandlet i kapittel 3.

1.3 Plan- og bygningsloven (Pbl)

Etablering av pukkverk innebærer store terrenginngrep. Plasseringen av anlegget i forhold til bebyggelse og naturområder er dessuten avgjørende for hvor omfattende støy- og støvulemper det vil medføre. Viktige avklaringer med hensyn til plassering og arealbruk bør derfor gjøres i kommunale planer, og helst i en reguleringsplan med tilknyttede reguleringsbestemmelser. Etter plan- og bygningsloven § 12-7 nr.3 kan det i reguleringsplan settes utslippsgrenser for støynivå, luft- og vannkvalitet, tidsbegrensninger, krav om tekniske løsninger m.m. Kommunen kan altså dersom det er hensiktsmessig, i reguleringsplanen regulere de samme forholdene som man gjennom forskrift eller tillatelse kan stille krav om etter forurensningsloven. Kommunens krav kan være strengere enn kravene i forurensningsforskriften kapittel 30. I slike tilfeller vil de strengeste kravene gjelde. Fylkesmannen kan ikke håndheve eller sette avvik på overtredelser av bestemmelser til reguleringsplan.

Et pukkverk kan ikke starte opp uten at virksomheten er i samsvar med kommunale planer etter plan- og bygningsloven, med mindre kommunen har gitt dispensasjon fra planen. Fylkesmannen kan påpeke at drift av et pukkverk etter forskriften eller særskilt tillatelse etter forurensningsloven er ulovlig dersom det ikke er samsvar med endelige planer etter plan- og bygningsloven, jf. forurensningsforskriften § 30-11 tredje ledd og forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Se også veiledning til § 30-11 *Meldeplikt*.

1.4 Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)

Mineralloven innehar elementer av miljøvurderinger som er relevante for pukkverk. Hovedformålet med mineralloven er å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling, jf. lovens § 1. Mineralloven stiller krav til at det skal tas hensyn til miljøet ved uttak av pukk, se mineralloven §§ 2 bokstav d og 48 spesielt.

Det er et krav at alle uttak av mineraler over 10.000 m³, samt alt uttak av naturstein (heller, murestein mm), har driftskonsesjon fra Direktoratet for mineralforvaltning (DMF). Ved vurdering av om driftskonsesjon skal gis, legger DMF blant annet vekt på om søker er skikket til å utvinne forekomsten. Som en del av søknadsgrunnlaget skal tiltakshaver beskrive hvordan hensynet til miljøet og omgivelsene blir ivaretatt. DMF kan stille vilkår om at ulike hensyn til miljø blir ivaretatt i konsesjonen. I tillegg har DMF myndighet til å føre tilsyn med at arbeidene ikke fører til unødvendig forurensning eller unødvendig skade på miljøet jf. mineralloven § 59 bokstav d).

2. Forurensningsforskriften kapittel 30 med veiledning

§ 30-1 Virkeområde og definisjoner

Dette kapitlet omfatter stasjonære og midlertidige/mobile knuseverk samt siktestasjoner som produserer pukk, grus, sand og singel.

Midlertidige/mobile virksomheter regnes som stasjonære etter at virksomheten har foregått på samme sted mer enn et år.

Med *nabo* menes omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager.

Veiledning

Første ledd:

Kapitlet omfatter stasjonære og midlertidige/mobile knuseverk og siktestasjoner som produserer pukk, grus, sand og singel. Alle pukkverk, knuseverk og siktestasjoner er omfattet av forskriften, også de som er en del av midlertidig anleggsvirksomhet. Ettersom forskriften ikke gir noen nærmere avgrensning for midlertidig knuseverk eller sikteverk, betyr det at all produksjon av pukk, grus, sand og singel er omfattet av virkeområdet. Se også veiledning til § 30-13 om unntak mv.

Bryting og utvinning av blokkstein, belegningsstein, skifer, kalkstein, industrimineraler, gips, sand, leire, kjemiske mineraler og gjødselmineraler mv., er ikke omfattet av denne forskriften. For slike virksomheter må det vurderes om det er behov for særskilt tillatelse etter forurensningsloven. Rene masseuttak av naturlige forekomster av grus og sand mv., uten siktestasjon eller knuseverk, er heller ikke omfattet av denne forskriften. Slik virksomhet er normalt regulert etter plan- og bygningsloven.

Kravene i forskriften retter seg mot den ansvarlige for selve driften. Utgangspunktet er at det er den som er ansvarlig for den daglige driften av verket som er ansvarlig for overholdelsen av de krav som følger av kapittel 30, herunder meldeplikten i § 30-11 og internkontroll. I noen tilfeller er det ikke selvsagt hvem som er ansvarlig etter forurensningsforskriften, for eksempel dersom knuseverket er en del av et større anleggsarbeid. Se veiledning i Kap. 3 *Internkontroll*

Andre ledd: Om regulering av midlertidig virksomhet - mobile knuse/sikteverk

Midlertidige virksomheter regnes som stasjonære etter at virksomheten har foregått på samme sted i mer enn ett år. Virksomheter som bare produserer i korte perioder eller deler av året/sesongvis regnes også som stasjonære dersom denne produksjonen skjer på samme område hvert år. Se også veiledning til § 30-13 *Unntak mv.*

Tredje ledd:

Definisjonen på nabo er den samme som i § 30-7 *Støy*, og omfatter støyfølsom bebyggelse. Næringsbygg eller -eiendommer er ikke omfattet av definisjonen på *nabo* i dette forskriftskapitlet. Se også veiledning til § 30-13 *Unntak mv.*

§ 30-2 Virksomheter som må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven

Når særlige forhold tilsier det, kan fylkesmannen kreve at også virksomheter som omfattes av dette kapittelet skal ha særskilt tillatelse fra forurensningsmyndigheten jf. forurensningsloven § 11.

Veiledning

Forurensningsforskriften kap. 30 er kun innrettet for å tillate vanlig forurensning fra pukkverksdriften. Dersom det foreligger særlige forhold, kan fylkesmannen bestemme at virksomheten krever særskilt tillatelse. Det samme gjelder dersom det er behov for å vedta permanente unntak fra kravene i forskriften (Se veiledning til § 30-13).

Eksempler på hva som kan være særlige forhold som kan være grunn til særskilt tillatelse (ikke uttømmende):

Særlig støyende virksomhet/nærhet til nabo

For virksomheter som er lokalisert slik at tungtrafikken til og fra anleggsområdet går gjennom boligfelt, forbi skoler og lignende, kan det være behov for krav om driftstider. Særlig der det er mottatt klager, der det mangler støyskjerming eller der det er pukkverket som står for hoveddelen av tungtransporten. Dersom virksomheten er lokalisert i nærheten av støyfølsom bebyggelse slik at driften normalt vil være til ulempe, kan det være behov for strengere støygrenser, støyreducerende tiltak og krav om stille perioder ukentlig/sesongmessig.

Annen virksomhet på samme område som pukkverksdriften

Noen pukkverk er lokalisert på samme område som annen industri (asfaltverk, annen utvinning, deponi, betongproduksjon mv.). Det kan være hensiktsmessig å se på disse aktivitetene samlet og si at den samlede støv-/støypåvirkningen fra begge/alle aktivitetene gjør at det er behov for en særskilt tillatelse som ivaretar begge aktiviteter med likelydende krav og vilkår. Dersom begge virksomhetene er forskriftsregulert kan tillatelse likevel være nødvendig for å sørge for at virksomhetene har likelydende krav til driftstider, støy og støykartlegging, masselagring mv. Særlig der det er samme ansvarlig for, eksempelvis, både asfaltverket og pukkverket.

Hensynet til en spesielt sårbar naturtype eller naturområde, eller pågående arbeid med /vedtatt verneplan kan også være et særlig forhold. Spesielt hvis driften vil være i strid med nasjonale eller regionale miljømål for området. Virksomheten kan i slike tilfeller ha behov for skjerpede vilkår for driften og krav om risikoreducerende tiltak tilpasset situasjonen. Med naturområder menes områder som er av forvaltningsmessig betydning og de bør være spesielt avsatt til formålet i arealplanen, for eksempel stillesoner, naturvernområder/reservater, tilrettelagte friluftsområder mv.

Informasjon om naturområder bør meldes til fylkesmannen (se veiledning til § 30-11 *meldeplikt*). Dersom naturområdet ikke er avsatt i reguleringsplanen vil fylkesmannen gjøre en individuell vurdering av om det må tas spesielle hensyn til området.

Hensynet til en spesielt sårbar resipient

Utslipp av miljø- eller helseskadelige stoffer til vann som kan påvirke vannkvaliteten slik at tilstandsklassen etter vannforskriften endres, eller på annen måte fører til negativ påvirkning og

skade på resipienten, kan ha behov for å reguleres med vilkår i tillatelse. jf. § 30-6. For eksempel høye utslipp av ammoniakk/nitrogen fra sprengning.

Se veiledning til § 30-6 *utslipp til vann*.

Mottak, behandling og lagring av returmasser

Pukkverk som tar imot ulike typer returmasser som blir gjenbrukt i produksjonen eller viderefremidlet til annen virksomhet, kan ha behov for tillatelse. Fylkesmannen skal ha melding om type masser, mengde masser og om det er en permanent eller midlertidig ordning mv. Etter forurensningsloven § 29 må den som driver opplagsplass eller anlegg for behandling av avfall som kan medføre forurensning eller virke skjemmende, ha tillatelse fra fylkesmannen.

Det kreves derfor særskilt tillatelse for å ta imot, mellomlagre og forberede masser for gjenvinning. Oppbygging av store lagre av, for eksempel betongavfall og returasfalt over tid, eller etablering av såkalte massetipper, vil normalt kreve tillatelse og kan dersom avfallet lagres i mer enn tre år, bli omfattet av avfallsforskriften kap. 9 om deponering.

Se kapittel 4.4 for veiledning om mottak og mottakskontroll av returmasser.

Faste jevnlige unntak fra den vanlige driften

Dersom bedriften jevnlig må søke unntak fra forskriftskravene, bør dette formaliseres og reguleres gjennom en tillatelse. Det vil si sesongvise eller årlige endringer i driften som fører til en vesentlig økning i støv- og støyulempene for berørte naboer utover de rammer som er gitt i forskriften. Særlig i de tilfellene hvor bedriften må søke unntak fra forskriftens vilkår hvert år eller sesong. Det kan for eksempel gjelde sesongvis kjøring av grus på natt eller årlig økning i produksjonen ved å drifte flere knuseverk samtidig i en periode mv.

§ 30-3 Skjerming

Stasjonære virksomheter skal anlegges slik at terrenget og bruddkanten samt vegetasjon i størst mulig grad vil skjerme aktivitetene i bruddet og hindre direkte innsyn fra naboer.

Mobile/midlertidige virksomheter skal skjermes mot innsyn og støy med voller/lagerhauger etter hvert som pukk/masser tas ut.

Veiledning

Hensikten med bestemmelsen er å begrense ulempene fra forurensning fra støy og støv til omgivelsene. Hvilke tiltak som gjennomføres for å oppfylle kravet skal være dokumentert i internkontrollsystemet. Se veiledning i kap 3 *Internkontroll*.

§ 30-4 Støvdempende tiltak

Virksomheten skal gjennomføre effektive tiltak for å redusere støvutslipp fra all støvende aktivitet slik som knusing, sikting, transport og lagring.

Borerigger skal ha støvavsug med rensing, eller det skal påsprøytes vann for å dempe støving mest mulig.

Annet prosessutstyr skal enten være innebygget med en varig tett konstruksjon med avsug og effektiv støvfiltrering, eller det skal benyttes et automatisk vannpåsprøytingsanlegg med hensiktsmessig plasserte dyser beregnet til bruk ned til -10 °C ved knusing, sikting og transport.

Åpne lager av råvarer og produkter, trafikkarealer og støvdeponi skal fuktes med vann for å hindre støvflukt.

Vannet kan ved behov tilsettes overflateaktivt stoff for å hindre støvflukt. Virksomheten skal kunne dokumentere at eventuell bruk av overflateaktivt stoff er risikovurdert med tanke på miljøskade.

Veiledning

Første til tredje ledd:

Nedstøving av naboeiendommer og betydelig nedstøving av vegetasjon bør ikke forekomme. Kravet er at virksomheten plikter å begrense støvutslippet så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Gjennomføring av støvdempende tiltak gjelder selv om nærmeste utsatte nabo ligger mer enn 500 m fra virksomheten, som er kravet for målinger etter § 30-9. Om virksomhetens spredning av støv på anleggsområdet ikke medfører ulempe for naboene direkte, kan støvet likevel føre til ulempe ved transport ut fra anlegget, fram til eller langs offentlige veier slik at det likevel er nødvendig med fukting av trafikkarealer mv. Det vil i slike tilfeller også være hensiktsmessig med for eksempel spyling av biler og anleggsmaskiner før utkjøring fra området.

Hvilke tiltak virksomheten gjennomfører for å overholde kravet, samt rutiner for bytting av støvfilter skal være beskrevet i virksomhetens internkontrollsystem. Se også Kapittel 3 *Internkontroll*, veiledning til § 30-5 *Utslipp av støv* og § 30-9 *Måling og beregning av utslipp*.

Virksomheten kan søke unntak fra kravet dersom det er svært langt til nærmeste bebyggelse og støv ikke er et problem ved transport langs offentlige veier. Søknad om unntak skal begrunnes. Se veiledning til § 30-13 *Unntak mv*.

Fjerde ledd:

Med *trafikkarealer* menes anleggsområdet og transport mellom anleggsområdet og offentlig vei (stikkveier, innkjørsler mv.).

Femte ledd:

Bruk av overflateaktive stoffer er normalt ikke nødvendig for å oppnå en god støvdemping. Vann er som regel godt nok i seg selv. Bruk av overflateaktive kjemikalier bør meldes inn til Fylkesmannen dersom det dreier seg om store mengder. Se også veiledning til § 30-11 *Meldeplikt* og kapittel 4.1 *Substitusjon av kjemikalier* og kapittel 4.2 *Lagring av kjemikalier på tanker*.

§ 30-5 Utslipp av støv

Utslipp av steinstøv/støv/partikler fra totalaktiviteter fra virksomheten skal ikke medføre at mengde nedfallsstøv overstiger 5 g/m² i løpet av 30 dager. Dette gjelder mineralsk andel målt ved nærmeste nabo, eller annen nabo som eventuelt blir mer utsatt, jf. § 30-9.

Veiledning

Grenseverdien for nedfallsstøv og kravet om måling i 30-dagers intervaller gjelder ved nærmeste utsatte nabo innenfor 500 m fra anlegget. Dersom det er mer enn 500 m til nærmeste nabo, og lite sannsynlig at utslippskravet blir overskredet, gjelder uansett kravet i § 30-4 om støvdempende tiltak. Se veiledning til § 30-9 *Måling og beregning av utslipp*.

§ 30-6 Utslipp til vann

Prosessvann uten miljø- eller helseskadelige stoffer/egenskaper kan slippes til sjø- eller ferskvannsresipient dersom maksimalkonsentrasjon av faststoff/suspendert stoff (SS) i utslippspunktet er under 50 mg/l og dersom utslippet ikke medfører nedslamming i resipienten.

Utslipet skal heller ikke påvirke vannkvaliteten i primærresipient slik at tilstandsklassen for resipienten endres. Den veileder for tilstandsklassifisering av vann som til enhver tid gjelder skal benyttes ved vurdering av tilstandsklasser.

Dersom prosessvann har helse- eller miljøskadelige stoffer/egenskaper, eller utslippet inneholder av faststoff/suspendert stoff er for høyt til å tilfredsstille kravene i første og andre ledd, skal prosessvannet enten samles opp og leveres godkjent mottak eller renses for eksempel ved hjelp av et sedimenteringsbasseng.

Veiledning

Første ledd:

Produksjonen av pukk og grus genererer mye støv og partikler som finner veien ut til sjø og vassdrag. Med "produksjon" mener vi all aktivitet på anleggsområdet som er en del av denne produksjonen. Med «prosessvann» menes her all avrenning av produsert støv og partikler fra anleggsområdet til resipient, uavhengig av om partiklene renner ut med vaskevann, vann fra vanningsanlegg eller som følge av nedbør mv.

Utslipet av suspendert stoff skal være under 50 mg/l dersom det ikke medfører nedslamming. Selv om denne utslippsgrensen overholdes kan det likevel være fare for nedslamming som gjør det nødvendig å rense utslippet ytterligere. I enkelte tilfeller kan det også være usikkert om partikkeutslippet kommer fra pukkverket, eller om det er andre kilder som påvirker resipienten.

I henhold til internkontrollforskriften er det bedriften som har et selvstendig ansvar for å gjennomføre en miljørisikovurdering av virksomheten og skal kjenne til hvilken påvirkning og miljøkonsekvens eget utslipp har på resipienten. Virksomheten skal sette seg mål for

utslippsreduksjon, for eksempel hvis utslippet fører til blakking av elv/bekk eller nedslamming som vil påvirke dyr og planter evne til å leve eller etablere seg der. Enkelte pukkverk kan ha utslipp av nitrogen/ammonium som renner ut i bekk/elv/sjø mv. Noen vannforekomster/resipienter kan være svært sårbare for slik forurensning. Bedriften skal etter internkontrollforskriften ha kunnskap om eget utslipp, om det inneholder helse- eller miljøskadelige stoffer og kjenne til hvilken påvirkning dette utslippet har. Virksomheten skal ha vurdert eller satt i verk tiltak for å begrense utslippet. Se også veiledning til §§ 30-2 *særskilt tillatelse* og 30-9 *måling og beregning av utslipp*.

Andre ledd:

Utslippet skal ikke påvirke resipienten slik at tilstandsklassen (kjemisk og biologisk tilstand for alle vannforekomster i Norge) for resipienten endres. Dette kravet er knyttet til vannforskriften (forskrift om rammer for vannforvaltningen) § 4 om miljømål for overflatevann som sier at *tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand*.

Hvilken tilstandsklasse (svært god, god, moderat, dårlig, svært dårlig) som gjelder for den resipienten virksomheten har utslipp til, kan søkes opp på www.miljostatus.no/kart/ og www.vannportalen.no. Fylkesmannen kan også gi informasjon om tilstandsklassen.

Kravet er at virksomheten skal kjenne til hvilken tilstandsklasse som gjelder og skal ha vurdert hvilken påvirkning egne utslipp har på resipienten for eksempel fare for nedslamming, eller utslipp av helse- og miljøskadelige stoffer, jf. første ledd. Dette skal dokumenteres gjennom miljørisikoanalysen i internkontrollen. Se også veiledning til Kap. 3 Internkontroll, § 30-9 *måling og beregning av utslipp* og veiledning til § 30-2 om *særskilt tillatelse*.

Tredje ledd:

Det vil i de fleste tilfeller ikke være hensiktsmessig å samle opp prosessvann for å levere det som avfall. Dersom utslippet av suspendert stoff er over grenseverdien, eller dersom grenseverdien overholdes men utslippet likevel fører til nedslamming, må bedriften sette i verk tiltak. Normalt vil dette være etablering eller oppgradering av sedimentasjonsbasseng eller fordrøyningskummer. Når

det gjelder diffuse/spredte utslipp, der bedriften ikke har sedimentasjonsbasseng eller fordrøyningskummer og avrenningen tar flere veier før det ender opp i resipienten, blir det særlig viktig for bedriften å vurdere hvilken påvirkning og miljøkonsekvens utslippet har.

§ 30-7 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som fritt feltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L _{den}	50 Levening	50 L _{den}	45 L _{den}	45 L _{night}	60 LAF _{max}

L_{den} er definert som døgnmiddel. Med impulsstøy eller rentonelyd er grensen 5 dBA lavere. Den strengeste grenseverdien legges til grunn når impulslyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time.

Levening er A-veiet ekvivalentnivå for 4 timers kveldsperiode fra kl. 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra kl. 23-07.

LAF_{max}, er gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene LAF (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.

Med impulslyd menes kortvarige, støtvide lydtrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «highly impulsive sound» som definert i T-1442 kapittel 6. Dersom impulslyd forekommer mer enn 10 hendelser per time er grenseverdien 5 dBA lavere enn de grenseverdier som er angitt i tabellen.

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som blir etablert etter 1. januar 2010.

Veiledning

Første ledd:

Kravet om maksimal støyemisjon i § 30-7 gjelder utendørs ved mest støyutsatte nabo, definert som nærmeste støyfølsomme bebyggelse det vil si; boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager. Det kan fortsatt komme naboklager selv om virksomheten overholder støykravene. Ved et støynivå som tilsvarer L_{den} 55 kan man forvente en [plagegrad](#) på rundt 20 %, ifølge den internasjonale støyplageindeksen (les mer om støy på www.miljøstatus.no). Vi tillater altså støy fra pukkverk som medfører en viss plage.

Selv om grenseverdiene overholdes har virksomheten likevel en plikt til å redusere sin støy så langt som mulig, og hvordan virksomheten jobber med støyreduksjon skal dokumenteres i internkontrollsystemet (Se kap. 3 *Internkontroll*).

Det er ikke gitt driftstider i forskriften, men støygrensene er innrettet for å hindre døgnkontinuerlig drift. Pukkverk i nærheten av naboer vil ikke kunne drive normal produksjon i nattperioden, særlig fordi intern lasting og kjøring av tunge kjøretøy på anleggsområdet er omfattet av støygrensene.

Erfaringsmessig er det ofte ikke støy fra selve driften som er til ulempe for naboene, men transport forbi naboer og gjennom boligområder. Denne transporten er ikke omfattet av støygrensene og må om nødvendig reguleres med krav om driftstider (se veiledning til § 30-2 *Særskilt tillatelse* og 30-13 *Unntak mv.*).

Et pukkverk som har mottatt klager på støy, der kommunens reguleringsarbeid krever støydokumentasjon, eller der det antas å være innslag av impulsstøy, bør gjennomføre en støykartlegging. Fylkesmannen kan i slike tilfeller gi pålegg om å gjennomføre en støykartlegging dersom virksomheten ikke gjør dette selv. Alle pukkverk med støyfølsom bebyggelse innenfor 200 m fra anlegget, skal ha gjennomført en støykartlegging. se veiledning til § 30-9 *måling og beregning av utslipp*.

Andre ledd: Dersom en virksomhet har innslag av impulsstøy vil dette kunne oppleves mer sjenerende enn annen støy. Dersom det er tvil om støyen fra virksomheten skal karakteriseres som impulsartet etter ordlyden i § 30-7, kan det gjøres en mer detaljert undersøkelse av støysituasjonen for å avgjøre om impulslyden i tillegg er kraftig nok i forhold til støy som ikke er impulsiv. Det vil si mer enn 10 dB høyere enn ekvivalent støy nivå fra all støy på stedet i de mest støyende driftstidene. Grensen på 10 dB er veiledende og ikke et krav. Det må gjøres en skjønnsvurdering av støysituasjonen i slike tilfeller. Det er fylkesmannen som avgjør i hvert enkelt tilfelle om virksomheten har innslag av impulsstøy, og hensynet til naboene og hvilken støy de utsettes for vil være et tungtveiende hensyn. Fylkesmannen kan pålegge virksomheten å gjennomføre undersøkelser. (Se også Miljødirektoratets veileder M-128|2014 *Veileder til retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016)).

Tredje ledd: Med unntak av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte, gjelder grenseverdiene for all utendørsstøy fra virksomhetens bedriftsområde. Med bedriftsområde menes det området hvor produksjonen og alle tilknyttede aktiviteter som lasting, lossing, intern transport, masselagring, verkstedsaktiviteter mv. foregår. For eksempel regnes derfor støy fra lossing/lasting av råvarer og produkter til skip som ligger til kai ved virksomheten, som omfattet av støygrensene.

Unntak for bygg- anleggsaktivitet:

Det er her snakk om bygg- og anleggsvirksomhet på virksomhetens, altså pukkverkets område. Det vil si oppføring/vedlikehold av bygninger, anleggelse av interne veier mv. Slike aktiviteter er unntatt støygrensene.

Fjerde ledd: Støykravene gjelder ikke ved støyfølsom bebyggelse (jf. 30-7 første ledd) oppført etter at denne forskriften trådte i kraft (1. januar 2010). Dersom kommunen tillater å oppføre støyfølsom bebyggelse på steder hvor støygrensene overskrides eller kan forventes å overskrides, vil forskriftens støygrenser derfor ikke være gjeldende.

§ 30-8 Støy fra sprengninger

Støy fra sprengninger er unntatt fra bestemmelsene i § 30-7. Sprengninger skal bare skje i tidsrommet mandag til fredag kl. 0700-1600. Naboer skal være varslet om når sprengninger skal finne sted.

Veiledning

Sprengninger er unntatt fra støygrensene, men er tidsbegrenset slik at sprengning ikke foregår om natten. Kravet er tidsbegrensning fra mandag til fredag kl 0700-1600, og at naboer skal forhåndsvarsles. Rutiner for forhåndsvarsling skal være en del av virksomhetens internkontroll.

Spesielt om rystelser fra sprengninger

Sprengninger er omfattet av *forskrift om sivil håndtering av eksplosjonsfarlige stoffer* (eksplosivforskriften), som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er myndighet for.

Regelverket til DSB sikrer mot skade på bygninger og infrastruktur som følge av sprengninger. DSBs regelverk gir imidlertid ingen god sikring mot plager som naboer kan oppleve som følge av vibrasjoner fra sprengninger. Mennesker er generelt svært følsomme for vibrasjoner, og opplever plager ved langt lavere nivåer enn grensen for når materiell skade som følge av vibrasjoner kan oppstå, jf. NS 8141. Tålegrensen for hva som oppleves som plagsomt er også veldig individuell. Det ville imidlertid være svært vanskelig å sette grenseverdier som sikrer at vibrasjonene fra sprengning i seg selv ikke medfører plage, fordi det nødvendigvis vil forekomme merkbare rystelser i bruddets nærhet ved sprengning. Gode varslingsrutiner og informasjon til naboene er derfor svært viktig.

§ 30-9 Måling og beregning av utslipp

a) Støvnedfall

Virksomheter med mindre enn 500 m til nærmeste nabo skal gjennomføre støvnedfallsmålinger målt i 30-dagers intervaller. Måleperioden skal vare minst et år og skal ikke avsluttes før målingene dokumenterer at kravene i § 30-5 overholdes.

Stasjonære virksomheter skal gjennomføre målingene innen 1 år etter at dette kapitlet trer i kraft og midlertidige/mobile innen 8 uker.

Fylkesmannen kan bestemme at også virksomheter med mer enn 500 m til nærmeste nabo skal foreta støvnedfallsmålinger.

Nedfallsmålingene skal planlegges og utføres av uavhengig konsulent.

b) Utslipp til vann og støy

Virksomheten skal gjennomføre representative målinger og beregninger av utslipp til vann og støy i omgivelsene. Prøvetaking og måling skal være kvalitetssikret. For pukkverk som etableres nærmere enn 200 meter til nærmeste nabo kreves en støyvurdering før oppstart, jf. § 30-11 annet ledd.

Stasjonære virksomheter skal gjennomføre målinger av støy og utslipp til vann første gang innen 1 år etter at dette kapitlet trer i kraft og midlertidige/mobile innen 8 uker.

For utslipp til vann kreves dokumentasjon på at utslippene ikke er helse- eller miljøskadelige og hvilke vurderinger og/eller tiltak som er gjort for å hindre nedslamming og for å sikre resipientens tilstandsklasse.

c) Generelle bestemmelser

Målingene skal være representative for normal drift. Prøvetaking og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS) der slik standard finnes. Annen metode kan brukes også der NS finnes dersom det kan dokumenteres at den metoden som brukes gir minst samme nøyaktighet som NS. Prøvetaking og måling skal være kvalitetssikret.

Virksomheten skal innen 1 år fra dette kapitlet trer i kraft iverksette et måleprogram for kontrollmåling av støvnedfall og utslipp til vann og støy som skal inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Formålet med målingene er å dokumentere at gitte krav overholdes.

Veiledning

Punkt a) støvnedfall

Støvnedfallsmålinger er kun obligatorisk etter forskriften for pukkverk som har naboer nærmere enn 500 m. Dersom naboer som ligger mer enn 500 m fra anlegget likevel får en urimelig ulempe som

følge av støv, kan fylkesmannen bestemme (enkeltvedtak i form av pålegg eller særskilt tillatelse) at grenseverdien og krav om månedlige målinger skal gjelde der. Det samme gjelder dersom naboer har betydelige støvplager selv om grenseverdien overholdes. Fylkesmannen kan da fatte vedtak om strengere grenseverdier jf. § 30-13, eller bestemme at virksomheten trenger tillatelse etter § 30-2. Virksomheten kan unngå pålegg ved å gjennomføre målinger frivillig, eller sette i verk støvreduserende tiltak jf. § 30-4.

Kravet om at støvnedfallsmålingene skal gjøres i 30-dagers intervaller og vare minst ett år, er i utgangspunktet tilpasset nye virksomheter. Virksomheter som var i drift før 1. januar 2010 skal derfor ha gjennomført den årlige måleperioden og ha etablert måleprogram. Virksomheter som ble etablert etter 1. januar 2010, skal ha gjennomført måleperioden innen ett år etter oppstart. Den innledende måleperioden skal både sørge for at bedriften er innenfor grenseverdien, men også gi grunnlag for et hensiktsmessig tilpasset måleprogram for oppfølging med kontrollmålinger, som tar hensyn til variasjoner i utslippet over årstid/sesong.

Punkt b) utslipp til vann og støy

Støy

Kravet er at støy skal måles eller beregnes. Imidlertid er beregninger klart mer hensiktsmessig enn målinger. Spesielt dersom det er behov for å identifisere og rangere støykilder som grunnlag for gjennomføring av tiltak. Det samme vil gjelde der det er nødvendig å vise støyens utbredelse i soner som viser hvilke områder som har støynivåer over og under støygrensene, for eksempel der kommunen planlegger å etablere boliger i nærheten av bruddet, jf. § 30-7 fjerde ledd.

Å modellere støy og lage støysoner er ofte også nyttig i kommunikasjonen med naboer fordi det er en visuelt god måte å vise fram virksomhetens bidrag til støy og støyens utbredelse i området. Med støysonekart har virksomheten også mulighet til å modellere støy fra fremtidige tiltak i henhold til driftsplanen og se på effekten av dem før man etablerer dem, i tillegg til å være i forkant med planlegging av støyreduserende tiltak.

Med støyvurdering menes at bedriften må dokumentere sitt bidrag til støybelastningen for naboer innenfor 200 meter fra anlegget. Vurderingen skal gi grunnlag for eventuelle tiltak.

Det mest naturlige er å utføre en støykartlegging hvor det gjøres beregninger som vises i et støysonekart. Et slikt støysonekart vil være god dokumentasjon på både virksomhetens bidrag til det totale støybildet og på at virksomheten overholder forskriftens krav. Støysonekartet kan også gi grunnlag for utarbeidelse av måleprogram for støy. Målinger og beregninger skal være representative. Dette betyr at målinger og beregninger skal gjøres når anlegget er i full drift.

Støy skal dokumenteres hos den mest støyutsatte nabo. Det er ikke nødvendigvis den nabo som ligger nærmest som er den mest støyutsatte. Hvilke naboer som mottar mest støy fra virksomheten vil komme fram av et støysonekart. Kontrollmålinger ved mest utsatte nabo kan gjøres ved behov og dersom det er hensiktsmessig. Ofte vil støy fra annen aktivitet i nærheten forstyrre målingene og gi lite representative resultater. Dersom det foretas målinger skal disse gjøres i henhold til Miljødirektoratets veileder M-290/2015 *Måling av industristøy*.

Dersom virksomheten ikke har naboer som kan bli nevneverdig plaget av støy fra bedriften, er det ikke nødvendig å dokumentere støy av hensyn til ytre miljø. Virksomheten må likevel kunne vise at de har gjort en vurdering av behovet for dokumentasjon av støy i internkontrollen.

Midlertidige og mobile verk

Virksomheten må kjenne til forskriftens krav til måling, dokumentasjon, skjerming mv. før oppstart og skal ha sendt inn meldeskjema med relevant informasjon til fylkesmannen i god tid. Midlertidige og mobile verk som setter i gang uten å følge forskriftens krav, driver ulovlig.

Dersom virksomheten kun skal stå i produksjon i kort tid, for eksempel et par uker, må den ansvarlige (se veiledning til § 30-1) sørge for at pålagte målinger og beregninger er gjennomført i rimelig tid etter oppstart slik at virksomheten kan iverksette eventuelle tiltak og dokumentere at grenseverdiene overholdes overfor nærmeste utsatte nabo i god tid før driftsstans. Dersom dette ikke gjennomføres, og utslippene fører til skade og ulempe for omgivelsene, er det i strid med forskriftskravet og kan være brudd etter forurensningsloven § 7 *plikt til å unngå forurensning*. Etter forurensningsloven § 7 er virksomheten ansvarlig for inntrådt forurensning.

Merk at verk som produserer i korte perioder, for eksempel 2 til 8 uker en eller to ganger i året er å anse som stasjonært så lenge denne produksjonen skjer på samme lokalitet i mer enn to år. I grensetilfeller kan fylkesmannen bestemme omfanget av utslippsmålinger og måleintervaller, etter hva som vil være mest hensiktsmessig for å ivareta miljøhensyn overfor nærmeste utsatte bebyggelse.

Dokumentasjon av støy er komplisert og må foretas av fagkyndig konsulent.

Utslipp til vann

Prøve av utslippet skal tas der det renner ut i resipienten. Resultatene fra målingene skal dokumenteres jf. § 30-10 *Journalføring*. Hvordan utslippene varierer og utslippets miljømessige betydning er avgjørende for hvor ofte prøvene tas. Dersom utslippet har store sesongvariasjoner bør måleprogrammet være innrettet for å fange opp disse variasjonene. Dersom utslippet kan ha stort skadepotensial bør prøvene tas hyppigere. Prøven skal tas slik at alle forurensningskildene er med, samt at vannet ikke er tynnet ut i resipienten.

Ved en del virksomheter er det ikke et bestemt utslippspunkt, men en mer diffus avrenning fra området. Det blir da vanskeligere å finne et representativt punkt for utslippet. I slike tilfeller er det uansett viktig at virksomheten har et bevisst forhold til hvordan deres utslipp påvirker resipienter i nærheten. Er det tegn på nedslamming, kan det tyde på at bedriften har for høye utslipp av suspendert stoff, og må gjøre tiltak for eksempel etablering av oppsamlingsbassenger eller fordrøyningskummer. Dersom utslippet går i kommunal overvannskum, skal bedriften kjenne til om utslippet går til kommunalt renseanlegg eller direkte til resipient.

Høye verdier av nitrogen fra utvasking av sprengstein, kan være et problem for enkelte resipienter. Om dette vil være et problem ved utslipp fra virksomheten bør komme fram av miljørisikovurderingen. Bedriften skal dokumentere at utslippet ikke er helse- eller miljøskadelig. Det kan derfor være aktuelt å inkludere nitrogen/ammoniakk i måleprogrammet dersom det er mistanke om at utslippet kan påvirke resipienten og påføre skade.

Punkt c) Generelle bestemmelser

Fordi kravet er at alle målinger og beregninger skal være kvalitetssikret bør de alltid utføres av kvalifisert aktør og i samsvar med gjeldende beregningsmetoder og standarder.

Måleprogrammet skal som et minimum omfatte alle komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom forskriften, det vil si utslipp til vann, støvnedfallsmålinger og støy. Måleprogrammet skal være utformet slik at målingene gjenspeiler de faktiske utslippene fra virksomheten og være

representative for normal drift. Dette betyr at måleprogrammet, valg av tidspunkt, varighet og frekvens for målingene, må utformes med grunnlag i en grundig kartlegging av alle utslipp og variasjoner i disse over tid.

Hvordan utslippene varierer, og utslippets miljømessige betydning er helt avgjørende for prøvetakingsfrekvensen. Et utslipp som kan gjøre stor skade må potensielt overvåkes hyppigere enn et utslipp som har lavere skadepotensiale. Tilsvarende bør et utslipp som varierer mye overvåkes hyppigere enn et utslipp som varierer lite.

Måleprogrammet og valg av prøvetakingsfrekvens skal dokumenteres i internkontrollen.

§ 30-10 Journalføring

Virksomheten skal journalføre opplysninger om støvnedfallsmålinger i henhold til § 30-9 b, «Utslipp til vann og støy», herunder vurderinger og tiltak for å hindre nedslamming og sikre tilstandsklasse i resipienten. I tillegg skal støy i henhold til § 30-9 b og dato og tidsrom for sprengninger samt hvordan naboer er varslet journalføres, jf. § 30-8. Opplysningene skal tas vare på i minst 5 år og være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Veiledning

Journalføringen er viktig for at bedriften skal kunne dokumentere at gitte krav er overholdt.

Journalførte opplysninger skal inngå i bedriftens internkontroll og skal blant annet danne grunnlag for bedriftens vurderinger etter internkontrollforskriften § 5.

Kravene til dokumentasjon og journalføring i internkontrollen av måleprogram, målemetoder og kvalitetssikring gjelder selv om det er eksterne leverandører av målinger og analyser.

Se veiledning til Kap. 3 *Internkontroll*.

§ 30-11 Meldeplikt

I god tid før en virksomhet som omfattes av dette kapittelet starter opp, eller det foretas endringer/utvidelser av en virksomhet, skal den ansvarlige sende melding til fylkesmannen med opplysninger om virksomheten.

Meldingen skal omfatte opplysninger om hva slags virksomhet som skal etableres/endres, størrelsen på virksomheten, planlagt driftstid og andre opplysninger som kan være relevante. Pukkverk som etableres nærmere enn 200 meter til nabo må legge en støyvurdering med meldingen.

Meldingen skal vedlegges dokumentasjon på at virksomheten er i samsvar med eventuelle endelige planer etter plan- og bygningsloven.

Veiledning

Første ledd: Formålet med meldeplikten er at fylkesmannen skal kunne vurdere hvorvidt virksomheten trenger særskilt regulering utover kravene i forurensningsforskriften kap. 30, for eksempel gjennom unntak eller egen tillatelse. Virksomheter som ikke sender inn melding før oppstart driver ulovlig.

Meldeplikt om oppstart gjelder likevel ikke for anlegg som var i drift før ikrafttredelse av forurensningsforskriften kapittel 30, med mindre det er foretatt endringer/utvidelser.

Eldre anlegg er imidlertid ikke unntatt fra å gi opplysninger til fylkesmannen, dersom fylkesmannen ber om dette. Fylkesmannen kan innhente de samme opplysningene gjennom tilsyn, brevkontroll og pålegg etter forurensningsloven § 49 der de mener det er behov. Pålegg om opplysninger regnes ikke som enkeltvedtak. Det kreves derfor ikke forhåndsvarsel etter forvaltningsloven. Pålegget kan imidlertid påklages innen tre dager. Dette følger av reglene i [forvaltningsloven § 14](#) om saksforberedelse og klage ved pålegg om å gi opplysninger.

Fylkesmannen kan også pålegge en virksomhet å gjennomføre undersøkelser dersom det er nødvendig jf. forurensningsloven § 51. Dette vil være et enkeltvedtak som må forhåndsvarsles.

Endringer i driften det skal meldes fra om er endringer som kan føre til forurensning utover forskriftskravene og som kan utløse krav om egen tillatelse etter forurensningsloven jf. § 30-2, for eksempel produksjonsøkning, mottak og lagring av masser, utvidet driftstid, utvidelse av anleggsområdet eller andre endringer som har, eller kan ha miljømessig betydning for omgivelsene. Det skal også meldes fra om nedleggelse eller driftstans i lengre perioder. Ved melding om endringer i driften, er det ikke alltid praktisk eller nødvendig å sende inn skjema.

Annet ledd: Med "*andre opplysninger som kan være relevante*" menes opplysninger som er av betydning for forurensningssituasjonen, for eksempel plassering i forhold til støvfølsom bebyggelse, nye/endrede transportveier, mottak av returmasser, mv. Dersom fylkesmannen mener det er nødvendig kan virksomheten måtte oppgi ytterligere opplysninger eller gjennomføre undersøkelser jf. forurensningsloven §§ 49 og 51. Se veiledning til første ledd over.

Virksomheten har også plikt til å melde fra om oppstart av annen aktivitet ved anlegget, som ikke er direkte knyttet til pukkverksdriften og som ikke er omfattet av forskriften, som for eksempel jordproduksjon/komposteringsanlegg, betongproduksjon, brannøvinger, anleggelse av massetipp, eventuelt annen tilrettelegging for deponering av avfall/masser mv. Flere av disse aktivitetene vil normalt kreve egen tillatelse fra fylkesmannen, jf. forurensningsloven §§ 7 og 11.

Tredje ledd: En virksomhet kan ikke drive i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven. Gjennom meldingen skal det derfor dokumenteres at driften er i tråd med kommunale planer. Fylkesmannen kan påpeke denne plikten overfor virksomheten og gi avvik ved tilsyn. Dersom virksomheten likevel vil være i strid med plan er dette et brudd på plan- og bygningslovens bestemmelser, som må følges opp av kommunen.

Dersom Fylkesmannen mener det er behov for særskilt tillatelse, er det et absolutt krav at virksomheten er i tråd med endelige planer, eller har samtykke fra kommunen. jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Med endelige planer menes rettslig bindende planer som er formelt vedtatt av planmyndigheten, som arealdelen av kommuneplanen, kommunedelplaner og reguleringsplaner. Hvis virksomheten vil være i strid med endelige planer etter PBL, må virksomheten innhente samtykke fra kommunen. Med samtykke menes at det må foretas enten en

formell dispensasjonsendring av planen eller en vedtatt planendring, før virksomheten kan starte opp. Et samtykke fra planmyndigheten er ikke et forhåndsløfte om at en slik dispensasjon eller planendring vil komme senere. Se også om plan- og bygningsloven i kap. 1.3.

§ 30-12 Avfallsplan

Dersom virksomheten genererer mineralavfall som lagres i mer enn 3 år eller deponeres skal det lages en plan for håndtering av dette avfallet. Planen skal kunne forelegges forurensningsmyndigheten ved tilsyn.

Veiledning

Kravet omfatter skrotstein, jordmasser, leire mv. som oppstår ved produksjon og som ikke anvendes som produkt, eller nyttiggjøres i driften på annen måte, for eksempel til skjerming for innsyn eller støy mv. Kravet om avfallsplan er knyttet til avfallsforskriften kap. 17 om håndtering av mineralavfall. Det kreves avfallsplan dersom mineralavfallet lagres i mer enn tre år i påvente av gjenvinning, fører til eller kan føre til forurensning, eller kan være skjemmende. Kravet om avfallsplan gjelder ikke for masser av mineralsk opphav som bringes inn til virksomheten utenfra for mellomlagring og/eller gjenvinning.

En avfallshåndteringsplan skal inneholde forslag til tiltak for å minimere miljøvirkningene. Det skal komme tydelig fram av planen hvilke tiltak virksomheten vil treffe for å sikre at avfallslageret er fysisk stabilt og for å forebygge forurensning. I tillegg skal planen også beskrive forslag til hvordan avfallet kan nyttiggjøres dersom dette er miljømessig fornuftig. Det vil si gjenvinnes for størst mulig materialutnyttelse og miljøgevinst.

§ 30-13 Unntak, tilsyn, klage, straff mv.

Forhold som gjelder unntak, tilsyn, klage, straff mv. er regulert i forurensningsforskriftens kapittel 41. Fylkesmannen fører tilsyn med og kan gjøre unntak fra bestemmelsene i dette kapitlet.

Veiledning

Unntak:

Utgangspunktet er at forskriftens krav skal gjelde. For å tilpasse kravene til det enkelte anlegg uten å måtte gi en egen tillatelse er det likevel åpnet for at det kan gjøres unntak fra kravene, både gjennom skjerping og lemping.

Det kan være uklart når det kan gjøres unntak og når det vil være behov for særskilt tillatelse. Det er ikke noe klart skille for dette, men utgangspunktet vil være at unntak bør begrenses til tilfeller der hverken hensynet til miljø eller naboer tilsier en mer omfattende saksbehandling og prosess med høring osv., slik saksbehandlingsreglene for tillatelser legger opp til, jf.

forurensningsforskriften kapittel 36. Dette tilsier at hvilke krav det gjøres unntak fra og omfanget av det kan ha større betydning enn varigheten av det. Og normalt vil lemping av krav oftere tilsi konsesjonsbehandling enn skjerping av krav fordi naboer og miljøinteresser vil bli berørt. Ved skjerping av krav er det primært bedriften som har interesse av å uttale seg, slik at reglene i forvaltningsloven om forhåndsvarsling av partene vil være tilstrekkelig.

Unntakshjemmel i forurensningsforskriften § 41-4 stiller ingen vilkår for når unntak kan gjøres. I henhold til forvaltningsrettslige prinsipper vil det likevel gjelde noen normer og begrensninger. Et utgangspunkt for når unntak kan gjøres vil være omgjøringsreglene for tillatelser i forurensningsloven § 18. I de tilfellene det åpnes for omgjøring der, vil det normalt også være forsvarlig å gjøre unntak etter forskriften.

Ved ønske om lemping av krav må virksomheten søke fylkesmannen om unntak og søknaden skal begrunnes. Det skal ligge en helhetlig og grundig miljømessig vurdering til grunn for fylkesmannens vedtak om unntak. Virksomheten kan få pålegg om å gjennomføre undersøkelser eller innhente ytterligere informasjon i forbindelse med en unntakssøknad.

Fylkesmannen kan også fatte vedtak om unntak på eget initiativ, for eksempel etter tilsyn, klager eller melding om endring av driften. Dersom belastningen på en resipient er stor, eller det finnes andre tungtveiende hensyn, kan fylkesmannen stille strengere krav enn forskriften, for eksempel at støygrensene skal gjelde for ikke-støyfølsom bebyggelse. I noen tilfeller kan det være forsvarlig å gi lempeligere krav, for eksempel lempeligere krav til utslippsmålinger.

Nedenfor gis eksempler på unntak som kan hjemles i § 30-12 (ikke uttømmende). I hvert tilfelle må det vurderes om det i stedet bør kreves særskilt tillatelse for å sikre at berørte interesser som miljø eller naboer, blir ivaretatt:

Eksempler på unntak (ikke uttømmende)

Virkeområde § 30-1 mobile knus- og sikteverk:

For svært midlertidige knuse- og sikteverk, for eksempel av to- til fireukers varighet kan virksomheten søke om unntak fra § 30-1. Fylkesmannen kan etter en konkret vurdering fatte vedtak om at det enkelte knuseverket ikke skal omfattes av forskriften. Det vil legges vekt på om det er stilt krav etter plan- og bygningsloven, hvor lang tid knuseverket vil være i drift, beliggenhet og forhold til naboer, og at vedtaket ikke vil føre til urimelig belastning for omgivelsene mv. Det understrekes at det må foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfelle. Fylkesmannen har ikke anledning til å bestemme generelt at alle verk av en viss størrelse mv. faller utenfor forskriften.

Støygrenser § 30-7:

Hvis det er annen industrivirksomhet/næringsbygg som er mest utsatt for støy fra virksomheten, og ikke nabo som definert i § 30-7 første ledd, kan fylkesmannen kreve målinger ved industrivirksomheten, og ev. bestemme at støygrensene skal gjelde der, og ikke ved nærmeste bolig. Dette vil imidlertid kun være aktuelt i spesielle tilfeller, for eksempel der hvor industrivirksomheten driver en form for produksjon som er særlig støyutsatt, eller næringseiendommen har brakkerigger for midlertidige boliger.

Et vedtak om at støygrensene skal gjelde annet sted enn ved mest støyutsatte nabo, kan hjemles i § 30-13. Fylkesmannen kan alternativt bestemme at virksomheten skal ha egen tillatelse etter forurensningslovens § 11. Se veiledning til § 30-2.

Virksomheten kan få strengere eller lempeligere krav til driften i en periode. Fordi driftstider ikke er et krav i forskriften bør et slikt unntak gis som lemping eller innstramming/skjerping av grenseverdiene for støy. Krav om permanente tidspunkter for drift bør reguleres i tillatelse jf. § 30-2.

Utslipp av støv og støvnedfallsmålinger §§ 30-3, 30-4, 30-5

Virksomheten kan søke om lempeligere krav om støvdempende tiltak, krav om skjerming og støvnedfallsmålinger dersom det er svært langt til nærmeste bebyggelse, det ikke er fare for alvorlig nedstøving av vegetasjon eller vannforekomst og støv heller ikke er et problem ved transport lang offentlige veier. Vedtak om lempeligere krav til skjerming og støvutslipp kan bare innvilges dersom det ikke medfører økt miljøbelastning for omgivelsene. Virksomheten må uansett ha gjort en vurdering av sine utslipp av støv i miljørisikovurderingen, og dokumentert dette i internkontrollsystemet.

§ 30-14 Overgangsbestemmelser

For eksisterende virksomheter som faller inn under virkeområdet i § 30-1 og som i dag ikke har tillatelse etter forurensningsloven § 11, eller som har tillatelse med lempeligere krav enn fastsatt i dette kapittelet, gjelder dette kapittelet fra 1. januar 2011.

Krav i tillatelse etter forurensningslovens § 11 fastsatt før dette kapittelet trer i kraft, som er strengere enn krav fastsatt i dette kapittelet, gjelder inntil fylkesmannen opphever eller endrer tillatelsen med enkeltvedtak.

Veiledning

For virksomheter som har tillatelse etter forurensningsloven med strengere krav enn forskriften, så er det tillatelsen som gjelder. Dersom virksomheten tidligere har fått lempeligere krav enn forskriften, gjelder forskriftens krav fra 1. januar 2011. Dersom virksomheten i en tidligere tillatelse har fått en blanding av lempeligere og strengere krav, vil de lempeligere kravene erstattes av forskriftskravene fra 1. januar 2011, mens de strengere kravene fortsatt gjelder. For ryddighetens skyld bør fylkesmannen i disse tilfellene vurdere å utforme en ny tillatelse med de nye kravene. Dette vil i så fall betraktes som formalitet og ikke behandles som et enkeltvedtak.

Dersom fylkesmannen mener det er rimelig å beholde krav i tillatelsen som er lempeligere enn forskriftskravene, krever dette et særskilt vedtak etter unntaksbestemmelsen i § 30-13. Et slikt vedtak må sendes på høring, og behandles på samme måte som en ny tillatelse.

3 Internkontroll

Internkontroll innebærer at virksomheten har rutiner for å systematisk avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i miljøregelverket. Krav om internkontroll finnes på en rekke områder som blant annet helse, arbeidsmiljø og sikkerhet, i tillegg til ytre miljø. I dette kapitlet har vi trukket fram internkontrollforskriften § 5 fordi den er spesielt sentral i overholdelsen av miljøregelverket, og lagt vekt på hvordan pukkverket skal jobbe systematisk for å etterleve gitte krav for ytre miljø. Internkontrollforskriften § 5 pålegger den som driver en aktivitet å kartlegge farer og vurdere risiko, samt utarbeide planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i blant annet forurensningsforskriften og avfallsforskriften. Det er svært viktig at virksomheter som er omfattet av kap. 30 har et godt internkontrollsystem som omfatter miljørisikovurderinger for utslipp av støv, støv og partikler til vann. Det kan bli svært vanskelig å dokumentere at utslippskravene overholdes uten gode rutiner for målinger, tiltaksvurderinger og dokumentasjon. Det er en del av virksomhetens internkontrollansvar å ha tilstrekkelig kunnskap om virksomhetens miljørisikopotensiale og virksomhetens utslipp. Dette ansvaret innebærer også at virksomheten må ha tilstrekkelig kunnskap om hvordan utslippene påvirker resipienten, samt at virksomheten må vurdere om denne påvirkningen er akseptabel. Hvis ikke skal de iverksette risikoreducerende tiltak.

Utgangspunktet er at det er den ansvarlige for pukkverksvirksomheten som er ansvarlig for at kravene i miljøregelverket følges. I visse tilfeller kan det være uklart hvem som er den ansvarlige, for eksempel der hvor for eksempel pukkverket er en del av et større anleggsarbeid, eller der pukkverket er samlokalisert med annen virksomhet. I tilfeller der den som er ansvarlig for et større anleggsarbeid (oppdragsgiver) leier inn en underleverandør (oppdragstaker) for å drifte et knuse- eller sikteverk for en periode, så skal oppdragstakers internkontroll så vidt mulig legges til grunn for de aktiviteter som er omfattet av oppdraget, jf. internkontrollforskriften § 6 om samordning. Oppdragsgiver har imidlertid et overordnet ansvar, - et "påse"-ansvar, som innebærer blant annet at oppdragsgiver må vurdere hvilken risiko som oppstår når både leverandører og oppdragstakere utfører aktiviteter inne på oppdragsgivers område. I praksis innebærer dette at oppdragsgiver må sørge for at alle aktiviteter på området er omfattet av internkontroll. Oppdragsgiver må undersøke om oppdragstakere som skal drive knuseverket, har god nok internkontroll slik at krav som følger av kapittel 30, og annet miljøregelverk, overholdes.

Internkontrollforskriften § 5

Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Internkontroll innebærer at virksomheten skal:

1. **sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten:**

Kommentar til punkt 1: Det er den ansvarlige for selve driften som skal sikre at virksomheten følger gjeldene miljøkrav og de ansatte skal delta aktivt i arbeidet.

2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer:

Kommentar til punkt 2: Alle ansatte skal ha kunnskap og ferdigheter som setter dem i stand til å følge virksomhetens internkontroll for ytre miljø i det daglige arbeidet.

I praksis bør informasjon om HMS-rutiner være lett tilgjengelig og en del av opplæringen. For eksempel bør alle ha kunnskap om hvilke typer farlige avfall og kjemikalier virksomheten har, hvor det skal lagres, håndteres mv. for å begrense risiko for miljøet og unngå brudd på regelverket.

3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes:

Kommentar til punkt 3: Utarbeidelse, praktisering og endringer i virksomhetens internkontroll skal skje i samarbeid med og inkludere arbeidstakerne i virksomheten.

4. fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet:

Kommentar til punkt 4: Virksomheten har en generell plikt til å unngå forurensning eller fare for forurensning. For å overholde forskriftens krav og annet relevant regelverk, må virksomheten fastsette mål for hvordan støy, støv og utslipp til vann kan reduseres så langt det er mulig.

Målene bør være realistiske og koblet til den daglige driften, for eksempel knyttet til naboklager, værforhold eller uforutsette hendelser. Målene bør også knyttes til konkrete tiltak, for eksempel spyling av biler på dager hvor det støver ekstra mye mv.

Selv om utslippskravene til støy og støv overholdes skal virksomheten sette seg mål for å redusere sitt utslipp av så langt det er mulig.

5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt:

Kommentar til punkt 5: Det bør ikke være tvil om hvem på anlegget som har ansvaret for internkontrollen for ytre miljø.

6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene:

Kommentar til punkt 6: Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan føre til forurensning eller fare for forurensning, og kunne redegjøre for risikoforhold.

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikovurdering av driften.

Gjennom miljørisikovurderingen skal virksomheten vise at de har kunnskap og oversikt over hvilken risiko driften utgjør for ytre miljø. Det vil si vurdere sannsynligheten for at en akutt hendelse kan inntreffe og ha oversikt over de miljøverdier som kan bli berørt av forurensning fra driften, inkludert hvilke konsekvenser slik forurensning kan ha for omgivelsene (vann, grunn, luft, flora og fauna).

Det er ikke tilstrekkelig bare å passivt analysere/kartlegge miljørisikoen. Virksomheten skal ta stilling til om den avdekkede miljørisiko kan anses å være akseptabel og om tiltak bør gjennomføres eller om tiltak må gjennomføres.

På basis av miljørisikovurderingen skal virksomheten iverksette risikoreducerende tiltak. Se veiledning til §§ 30-4, 30-6, 30-7, 30-9 og veiledning i kap. 4.1, 4.4 og 4.5.

7. iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen:

Kommentar til punkt 7: Etter punkt 7 jf. § 30-10 skal følgende tiltak og rutiner være skriftlig dokumentert i internkontrollen:

- Måleprogram for vann, støy og støv jf. § 30-9
- Støyreducerende tiltak jf. 30-7
- Støvreducerende tiltak jf. 30-4
- Mottakskontroll av returmasser
- Sortering, lagring, deklarerer og levering av farlig avfall
- Håndtering av næringsavfall, inkludert produksjonsavfall
- Årlig substitusjonsvurdering av kjemikalier
- Sikker lagring og håndtering av kjemikalier, inkludert drivstofftanker mv. jf. tanklagringsforskriften
- Drift, tømning og vedlikehold av oljeutskiller
- Rutiner for vedlikehold og bytting av støvfilter jf.30-4
- Dato og tidspunkt for sprengning jf. 30-8
- Varsling av naboer og loggføring av naboklager
- Oppdatert oversikt over forebyggende tiltak

8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt

Kommentar til punkt 8: Dersom det gjøres tekniske endringer på selve anlegget, prosesser/produkter/råvarer kommer til eller utgår, organisasjonen endres, man får ny kunnskap om naturmiljøet rundt virksomheten eller andre betydelige endringer, så skal det uavhengig av den årlige gjennomgangen vurderes om disse endringene kan påvirke miljørisikoen i positiv eller negativ retning.

4 Annet miljøregelverk

4.1 Substitusjon av kjemikalier

Produktkontrollloven § 3a:

Virksomhet som bruker produkter med innhold av kjemisk stoff som kan medføre miljøforstyrrelser eller helseskade jf. produktkontrollloven § 1, skal vurdere om det finnes alternativ som medfører mindre risiko for slik virkning (substitusjonsplikten) jf. produktkontrollloven § 3a. Det innebærer at virksomheter som bruker et kjemisk stoff som kan medføre miljøskade, skal vurdere om det finnes mer miljøvennlige alternativer. Virksomheten skal i så fall ta disse mer miljøvennlige alternativene i bruk, så lenge dette ikke innebærer en urimelig stor kostnad eller ulempe.

Vurderinger av substitusjon av kjemikalier skal dokumenteres i bedriftens internkontroll.

Pukkverk som benytter produkter som kan medføre forurensning, for eksempel overflateaktive stoffer til støvdemping, må kjenne aktuelt kjemikalierregelverk og ha oversikt over hvilke kjemikalier som brukes ved virksomheten. Sikkerhetsdatablad er en viktig og nødvendig kilde til kunnskap om mulig miljø- og helsefare ved bruk av kjemiske stoffer.

4.2 Lagring av kjemikalier/drivstoff på tanker

Forurensningsforskriften Kap. 18 Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall

Kapitlet gjelder for tanker for **petroleumsprodukter på mer enn 10 m³**. For andre farlige kjemikalier og farlig avfall gjelder kapitlet for tanker over 2 m³. Kapitlet gjelder også rørledninger og annet utstyr tilknyttet lagringstankene.

Er flyttbare/mobile tanker omfattet av forskriften?

Flyttbare tanker som brukes til lagring i kortere eller lengre perioder, og som ikke brukes i midlertidig anleggsvirksomhet, er omfattet av tankforskriften. Dette er presisert i forskriftens veiledning (jf. veiledningens s. 5, nest nederste avsnitt). Forutsetningen er imidlertid at slike tanker for øvrig er innenfor forskriftens virkeområde med hensyn på volum (2 el. 10 m³) og farlighet (jf. farlige kjemikalier, fyringsolje, andre petroleumsprodukter og farlig avfall).

Veileder til forurensningsforskriften kap. 18 (tankforskriften) finner du her:

[Veileder til tankforskriften - Miljødirektoratet](#)

4.3 Håndtering av farlig avfall

Avfallsforskriften Kap. 11 Farlig avfall

Virksomheten har selv ansvaret for å vurdere om avfallet omfattes av avfallsforskriften kapittel 11 Farlig avfall. Mulig farlig avfall skal håndteres som farlig avfall. Farlig avfall skal håndteres forsvarlig, og virksomheten må sette i verk nødvendige tiltak for å unngå skade, eller fare for skade på miljøet. Farlig avfall kan ikke lagres i mer enn 1 år før det leveres mottak med tillatelse. Virksomheten må deklare farlig avfall ved levering. Deklareringen gjøres elektronisk på www.avfallsdeklarering.no.

Hvordan bedriften skal håndtere farlig avfall er beskrevet i:

[Faktaark M-550|2016 Har bedriften din farlig avfall](#) og [Faktaark M-284|2014 Håndtering av farlig avfall](#)

Eksempler på farlig avfall fra pukkverk:

- Spillolje, oljefiltre, olje og slam fra oljeutskillere
- Kassert diesel og bensin, drivstoff og fyringsolje
- Maling- og lakkrester
- Spraybokser
- Forurensede absorbenter og løsemidler
- Batterier som inneholder tungmetaller (bly, Ni-Cd, kvikksølv).
- EE- avfall (elektrisk og elektronisk avfall)

Det er ikke tillatt å brenne avfall, å brenne spillolje, å grave ned avfall eller ha egen fyllplass for farlig avfall.

4.4 Mottak av returmasser

Se også veiledning til § 30-11 *meldeplikt* og § 30-2 *Særskilt tillatelse*.

Pukkverk tar ofte imot både ulike typer mineralske masser som returavfall, returbetong eller lignende, og andre typer masser med større organisk innhold som slam og jord. Selv om massene skal gjenbrukes i produksjonen eller videreformidles til annen virksomhet hvor hensikten er gjenbruk eller gjenvinning, kan det være behov for tillatelse jf. forurensningsloven § 29.

Returmasser som må behandles, det vil si renses, sorteres, kvernes mv. slik at det oppstår farlig avfall eller en avfallsfraksjon som må leveres til avfallsmottak, kan ikke mottas uten at det er gitt en særskilt tillatelse fra fylkesmannen til dette. Mottak og knusing av bygg- og rivningsavfall, teglstein og betong som inneholder plast- eller metallarmering og sprøytebetong er eksempler på returmasser som krever slik særskilt tillatelse fra fylkesmannen. Dette fordi betong med maling, puss eller fugemasser, glasert tegl og tegl fra piper kan inneholde forurensninger.

Det samme vil gjelde deponering (permanent lagring) av returmasser på anlegget, inkludert såkalte massetipper.

Mottak av returmasser kan også føre til økt tungtransport inn og ut fra anlegget med økt støv og støyulempet for naboene. Behandlingen av returmasser inne på anlegget kan ses på som en produksjonsøkning som kan føre til brudd på forskriftskravene.

Mottak av alle typer returmasser skal meldes fra om til fylkesmannen (jf. meldeplikten i § 30-11) som vil gjøre en vurdering av om det er behov for tillatelse. Bedriften vil være ansvarlig for en eventuell miljøskade som oppstår ved mottak og lagring av masser som inneholder forurensninger.

4.4.1 Mottakskontroll

Virksomheten skal kontrollere at mottatte masser kan håndteres uten at kravene i tillatelsen eller forskrift brytes. Hvis det er tvil om avfallets opprinnelse, eller mistanke om at det er forurenset, for eksempel inneholder plast, matavfall, ledninger, elektronikk mv. skal det avvises fra anlegget. Virksomheten må sørge for at den som til enhver tid er ansvarlig kontrollør av massene som mottas skal ha opplæring i de vanligste typene forurensning som de aktuelle massene kan inneholde.

Virksomheten skal ha dokumenterte rutiner for opplæring av ansatte som arbeider med mottakskontroll nedfelt i sin internkontroll jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 2.

For mottak og bruk av betong- og teglavfall fra bygg- og rivningsarbeider viser vi til faktaark [M-14|2013 Disponering av betong- og teglavfall.](#)

4.4.2 Spesielt om returafalt

Returafalt er normalt ikke farlig avfall, såfremt det ikke inneholder tjære som ble brukt i asfalt i stedet for bitumen før 1970. Inneholder asfalten tjære vil det i henhold til avfallsforskriften kapittel 11 vedlegg I, klassifiseres som farlig avfall og kan ikke gjenvinnes i asfaltproduksjon.

Mottakskontroll for returafalt

I utgangspunktet er det leverandøren av returafalten som må dokumentere at returafalten er fri for tjære eller andre farlige forurensninger. Mottakskontrollen skal likevel dokumenteres i asfaltverkets internkontroll.

Ved mottak skal følgende registreres og loggføres:

1. Dato og tidspunkt for mottak
2. Mengde returafalt (veid eller anslått)
3. Angivelse av sted hvor returafalten kommer fra (gate, vei, parsell etc.)
4. Angivelse av type returafalt (fresemasse, flakmasse, granulat) og alder
5. Hvis asfaltmassen er gammel (før 1970) og inneholder penetrert pukk, impregnert grus eller overflatebehandling skal det tas tjæreprøve.
6. Hvis det påvises tjære eller annen forurensning, må returafalten avvises eventuelt lagres midlertidig på dertil egnet separat sted. Et godt tips er å lukte på mottaksmassene.

Se også [Kontrollordningen for Asfaltgjenvinning \(KFA\) sine nettsider](#) for mer informasjon om mottak og bruk av returafalt.

4.5 Drift av oljeutskiller

Utslipp av oljeholdig vann kan anses som påregnelig forurensning fra en virksomhet som drifter tunge kjøretøy og maskiner. Dersom pukkverket har installert oljeutskiller for å begrense utslippet er derfor dette utslippet tillatt selv om det ikke er eksplisitt regulert i Kapittel 30, ettersom den er installert for å begrense utslipp av olje i forbindelse med driften.

Imidlertid forutsetter dette at oljeutskilleren tømmes og vedlikeholdes jevnlig for å unngå forurensning eller fare for forurensning, jf forurensningsloven § 7.

Dersom en virksomhet som burde ha oljeutskiller ikke har det, eller den de har ikke fungerer, vil utslippet ikke være påregnelig og derfor ikke lovlig.

Rutiner for drift og vedlikehold av oljeutskiller skal dokumenteres i virksomhetens internkontroll.

Hvordan drifte en oljeutskiller i henhold til regelverket er beskrevet i Miljødirektoratets [faktaark M-30|2013 Drift av oljeutskillere](#)

NYTTIGE LENKER

[BAT-rapport Nordisk ministerråd -støy fra pukkverk](#)
[Miljøstatus.no -støy](#)
[Miljøstatus.no/kart/](#) - kartverktøy
[Vann-nett.no](#) - informasjon om vannforekomster i Norge
[DMF Veileder](#) - krav og hensyn til fysiske omgivelser ved forvaltning av mineralressurser
[Norsk bergindustri](#) - tiltaksliste
[Kontrollordningen for Asfaltgjenvinning \(KFA\) sine nettsider](#)

NYTTIGE FAKTAARK OG VEILEDERE

[M-6|2013 Industrielle måleprogram](#)
[Støyretningslinjen T-1442](#)
[M-128|2014 Veileder til støyretningslinjen](#)
[M-290|2015 Måling av støy fra industri](#)
[M-536|2016 Veiledning til tankforskriften](#)
[M-30|2013 Drift av oljeutskiller](#)
[M-284|2014 Håndtering av farlig avfall](#)
[M-550|2016 Har virksomheten din farlig avfall?](#)
[M-421|2015 Avfallsdeklarerer.no](#)
[M-14|2013 Disponering av betong- og teglavfall](#)
[M-297|2015 Gebyr ved kontroll](#)

REGELVERK

www.lovdatabasen.no

Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Plan- og bygningsloven

Lov om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven)

Miljødirektoratet

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no

Nett: www.miljodirektoratet.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo: Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har mer enn 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptre selvstendig i enkeltsaker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring. Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.